

TAELVERBOND, Het, federatie van letterkundige maatschappijen (1845-'55).

Op 11 februari 1844 organiseerde het Leuvense Genootschap Met Tijd en Vlijt te Brussel een groot verbroederingsfeest in de Christus-zaal van het stadhuis. De vergadering vond grote bijval: er waren 500 aanwezigen, van wie er meer dan 300 vooraf een verklaring ondertekenden van gehechtheid aan de spelling van het Taelcongres. Michiel van der Voort, de rusteloze organisator en secretaris van het Brussels Nederduitsch Tael- en Letterkundig Genootschap, kwam er voor de dag met een plan tot stichting van het Vlaemsch Taelverbond, een federatie van maatschappijen van letterkunde. De eerste contactvergadering kon pas op 31 oktober 1845 te Antwerpen plaatshebben. Ook vanuit het meer artistieke Antwerpen, dat zich in zijn zelfbewustzijn node kon schikken naar het

denken van de „geleerden” (o.a. te Gent en David te Leuven) - zoals ze te Antwerpen genoemd werden - en van het Leuvense Genootschap, was het gevaar van splitsing van de aanwezige krachten in een liberale en conservatieve richting niet denkbeeldig. In 1847 voltrok zich in de Scheldestad dan ook de scheuring onder de letterkundigen (o.a. De Schrobber contra De Roskam). Uit het verslag van M. van der Voort op de vergadering van oktober 1845 blijkt dat hem iets voor de ogen zweefde als de Noordnederlandse Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen of van de Franse Société de l'instruction publique. Het Taelverbond wilde de nodige geldmiddelen bijeenbrengen om werken uit te geven op het gebied van kunst, wetenschap, geschiedenis en letterkunde. Het zou de schepping van een alzijdig cultuurleven in de eigen taal stimuleren, waardoor het aanzien van het Vlaams als cultuurtaal zou groeien. Veel heeft het Taelverbond niet gerealiseerd. Het heeft o.a. steun verleend aan de uitgave van de verzamelde werken van T. van Ryswyck, een publikatie, in feite gerealiseerd door de Olijftak. Vooraanstaande leden van het Taelverbond waren: J.F.C. Verspreuwen; P.F. van Kerckhoven en A. Snieders. Het Verbond heeft bestaan tot 1855.

LITERATUUR: H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, II (1963).

GUIDO GOEDEME